

Početa stranica > Vaša prava > Optuženik (kazneni postupak)

Optuženik (kazneni postupak)

Cipar

U ovim se informativnim člancima objašnjava što se događa kad je netko osumnjičen ili optužen za prekršaj za koji se vodi postupak pred sudom.

Kratak pregled kaznenog postupka

U nastavku se nalazi kratak pregled uobičajenih faza kaznenog postupka:

Policija može ispitati osobu za koju postoji sumnja da je sudjelovala u počinjenju kaznenog djela. Policija je odgovorna za provođenje istrage.

Osumnjičenik može biti uhićen na temelju sudskog naloga, osim u slučaju lakšeg kaznenog djela.

Prije nego što ispita osumnjičenika, policija ga mora obavijestiti o pravu na kontakt s odvjetnikom i drugim pravima koja ima.

Ako se istragom utvrdi da protiv osumnjičenika postoje inkriminirajući dokazi, policija protiv njega podiže optužnicu. U kaznenim predmetima za teška kaznena djela odluku o kaznenom progonu donosi glavni državni odvjetnik (*Genikos Eisaggeleas*). Ovlašt policije uvijek je pod općim nadzorom glavnog državnog odvjetnika, koji je prema Ustavu ovlašten pokretati, voditi, preuzimati i nastaviti ili obustaviti svaki kazneni postupak.

Optužnicu s utvrđenim kaznenim djelom/djelima policija dostavlja okružnom sucu na potvrđivanje. Ako se optužnica potvrdi, optuženiku se upućuje poziv da se pojavi pred sudom na određeni datum.

Ovisno o složenosti u kaznenim postupcima mogu odlučivati: (a) u skraćenom postupku sudac pojedinac okružnog suda (*Eparchiako Dikastirio*) koji je nadležan u okrugu u kojem je kazneno djelo počinjeno, (b) na temelju podataka glavnog državnog odvjetnika porotni sud (*Kakourgiodikeio*) sastavljen od triju sudaca okružnog suda kojim predsjedava predsjednik okružnog suda.

U skraćenom postupku optuženik na dan kad je pozvan da se pojavi pred sudom odgovara na optužbu/optužbe izjašnjavanjem o krivnji. U predmetima o kojima odlučuje porotni sud prethodno ispitivanje provodi se pred sucem okružnog suda na određeni datum. Prethodno ispitivanje ne mora se provesti ako glavni državni odvjetnik potvrdi da je nepotrebno. Trenutačna je praksa da se prethodno ispitivanje ne provodi.

Žrtva kaznenog djela ima pravo podnijeti tužbu.

Glavni državni odvjetnik ima cjelokupnu odgovornost za kazneni progon, uključujući pravo na obustavu kaznenog progona.

Na Cipru nema suđenja pred porotom.

Ako sud pri ispitivanju utvrdi da optuženik nije sposoban izjasniti se o krivnji zbog duševne bolesti ili druge nesposobnosti, može ga uputiti na liječenje u odgovarajuću ustanovu.

Optuženik može istaknuti prethodne prigovore na optužbe zbog: (a) stvarne ili mjesne nenadležnosti, (b) prethodne oslobađajuće ili osuđujuće presude za isto djelo/djela, (c) pomilovanja za kazneno djelo/djela, (d) nepotpune optužbe ili ponavljanja optužbi.

Istom optužnicom može se optužiti više osoba zbog povezanog kašnjenog postupanja. Ako se to smatra nepravednim, sud može naložiti razdvajanje optužbi za potrebe suđenja.

Suđenje započinje izvođenjem dokaza državnog odvjetništva (*katigorousa archi*). Nakon izlaganja državnog odvjetništva sud utvrđuje postoje li dokazi protiv optuženika. Ako utvrdi da postoje, poziva optuženika da iznese obranu te ga obavještava o pravu da se brani šutnjom, da iskaz s optuženičke klupe ili svjedoči pod prisegom. Optuženik u bilo kojem trenutku može dostaviti dokaze u svoju obranu. Iz ostvarivanja prava na šutnju ne mogu se donijeti nikakvi negativni zaključci. Nakon iznošenja obrane stranke iznose završne govore, a sud donosi presudu.

Svi svjedoci koji na sudu daju iskaze pod prisegom moraju biti unakrsno ispitani.

U sudskom se postupku moraju poštovati načela poštenog suđenja. Pretpostavka neudžnosti primjenjuje se tijekom cijelog suđenja. Teret dokaza u svakom je trenutku na državnom odvjetništvu. Ako na kraju suđenja sud nije siguran izvan svake osnovane sumnje u krivnju optuženika, on mora biti oslobođen.

Ako je optuženik osuđen, slijedi postupak izricanja kaznene sankcije.

Pojedinosti o svim tim fazama postupka i o vašim pravima dostupne su u informativnim člancima. Ponuđene informacije nisu zamjena pravnom savjetu, one su samo smjernice.

Uloga Europske komisije

Europska komisija nema nikakvu ulogu u kaznenom postupku u državama članicama i ne može vam pomoći ako imate pritužbu. U ovim informativnim člancima dostupne su informacije o tome kako i komu možete podnijeti žalbu.

Kliknite na poveznice u nastavku da biste pronašli potrebne informacije

[Moja prava tijekom istrage kaznenog djela](#)

[Moja prava tijekom suđenja](#)

[Moja prava nakon suđenja](#)

Posljednji put ažurirano: 11/03/2024

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća država članica. Prijevod je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Moja prava tijekom istrage kaznenog djela

A. Ako sam strani državljanin, utječe li to na istragu?

Ne.

B. Koje su faze istrage?

i. Faza prikupljanja dokaza / ovlasti istražitelja

Svaki službenik nadležan za istragu može od bilo koje osobe za koju ima razloga pretpostaviti da je upoznata s činjenicama ili okolnostima kaznenih djela koja istražuje zahtijevati da se pojavi u vrijeme i na mjestu koje službenik može opravdano odrediti u svrhu ispitivanja i uzimanja izjave te osobe o tom kaznenom djelu.

ii. Policijski pritvor

Osoba koja je uhićena i zadržana ima pravo tražiti da se njoj ili njezinu odvjetniku pravodobno odobri pristup bitnim dokumentima koji su relevantni za konkretan predmet i koji su u posjedu državnog odvjetništva, a koji su potrebni za učinkovito osporavanje zakonitosti uhićenja i zadržavanja.

«Bitni dokumenti» su preslika naloga za uhićenje i naloga za zadržavanje te preslika zahtjeva i izjave na temelju kojih je nalog izdan.

Ako se suci pruže dokazi da istražne radnje o počinjenju kaznenog djela za koje je osoba uhićena nisu dovršene, on može prema zakonu, neovisno o tome ima li ovlast odlučivati o kaznenom djelu u vezi s kojim se provodi ispitivanje, na zahtjev policijskog službenika razine glavnog inspektora ili višeg čina ponekad odrediti da se uhićena osoba zadrži u policijskom pritvoru najdulje osam dana i u svakom slučaju kad to sud smatra prikladnim, pri čemu se dan nakon izdavanja naloga za policijski pritvor smatra prvim danom policijskog pritvora.

iii. Ispitivanje

Službenik nadležan za istragu može zabilježiti svaki iskaz osobe koja se ispituje, koji se zatim čita toj osobi, koja ga potom potpisuje ili, ako je nepismena, na iskaz stavlja poseban znak. Ako osoba to odbije učiniti, službenik nadležan za istragu na kraj iskaza upisuje informaciju o odbijanju te, ako je utvrđen, navodi i razlog odbijanja te sâm potpisuje iskaz.

Svaki takav iskaz, ako se dokaže da je bio dobrovoljan, prihvaća se kao dokaz u svakom kaznenom postupku protiv osobe koja ga je dala.

Svatko tko se bez opravdanog razloga odbije pojaviti na mjestu i u vrijeme koje službenik nadležan za istragu odredi za ispitivanje, kriv je za kazneno djelo i kaznit će se kaznom zatvora do godine dana ili novčanom kaznom do tisuću funti ili objema navedenim kaznenim sankcijama.

Ako tijekom istrage kaznenog djela zaključi da je određeni dokument potreban ili poželjan za potrebe istrage, službenik nadležan za istragu osobi koja taj dokument ima ili za koju se smatra da ga ima u svojem posjedu ili pod svojim nadzorom može izdati pisani nalog da ga dostavi na određeno mjesto i u vrijeme kako je navedeno u nalogu. Smatra se da je svaka osoba koja prema nalogu mora dostaviti dokument postupila u skladu s nalogom ako pošalje dokument umjesto da se osobno pojavi u tu svrhu.

Svatko tko bez opravdanog razloga odbije predočiti bilo koji dokument u skladu s nalogom prema ovom članku kriv je za kazneno djelo i kaznit će se kaznom zatvora do tri godine ili novčanom kaznom do tisuću petsto funti ili objema navedenim kaznenim sankcijama.

iv. Istražni zatvor

Ako to smatra prikladnim, svaki sud može odgovoriti suđenje u bilo kojem predmetu o kojem odlučuje te na temelju takve odgode optuženika pustiti iz istražnog zatvora pod uvjetima koje smatra opravdanim ili mu odrediti zadržavanje u istražnom zatvoru.

C. Koja su moja prava tijekom istrage?

i. Koja su moja prava povezana s tumačenjem i prevođenjem?

Osumnjičeni koji ne razumiju jezik kojim se služe policija ili druga nadležna tijela imaju pravo na besplatnu pomoć tumača. Tumač može pomoći osumnjičenicima da razgovaraju sa svojim odvjetnikom, a sadržaj te komunikacije mora čuvati povjerljivim. Osim toga, osumnjičeni imaju sljedeća prava:

Ako su uhićeni izvan policijske postaje, a policijski službenik koji je izvršio uhićenje ne govori jezik koji osumnjičeni razumiju i ne može ih uputiti u prava ili nema potrebna sredstva za to kad je izvan postaje, službenik obavješćuje istražitelja koji će organizirati da se osumnjičeni obavijeste odmah, a u svakom slučaju prije početka istrage.

Ako osumnjičeni ne mogu komunicirati s odvjetnikom po svojem izboru na jeziku koji razumiju, na zahtjev tog odvjetnika ispitivanju može prisustvovati tumač ili druga osoba koja može omogućiti komunikaciju odvjetnika s osumnjičenicima na njima razumljivom jeziku.

Nadalje, ako osumnjičeni ne mogu komunicirati s liječnikom na jeziku koji razumiju, liječničkom pregledu, liječenju i liječničkoj kontroli može prisustvovati tumač ili druga osoba koja može omogućiti komunikaciju liječnika s osumnjičenicima na njima razumljivom jeziku.

Osim toga, osumnjičeni imaju pravo na besplatan prijevod svih bitnih dokumenata (uhidbeni nalog i/ili rješenje o određivanju istražnog zatvora, optužnica, bilo koja sudska odluka i nalog u postupku te bilo koji drugi dokument koje nadležno tijelo smatra bitnim). U određenim slučajevima može se omogućiti usmeni prijevod i/ili usmeni sažetak bitnih dokumenata.

ii. Koja su moja prava na informacije i uvid u spis predmeta?

Nakon uhićenja i određivanja istražnog zatvora osumnjičeni ili njihov odvjetnik imaju pravo pristupa bitnim dokumentima (preslika uhidbenog naloga i rješenja o određivanju istražnog zatvora, preslika zahtjeva i izjave na temelju koje je izdan nalog) koji su im potrebni za osporavanje zakonitosti uhićenja osumnjičenika ili određivanja istražnog zatvora protiv njega. Ako se postupak vodi pred sudom, osumnjičeni ili njihov odvjetnik imaju pravo na pristup iskazima i dokumentima prikupljenima tijekom istrage predmeta u vezi s kaznenim djelom za koje su optuženi.

iii. Koje je moje pravo na pristup odvjetniku i na obavješćivanje treće strane o mojoj situaciji?

Pravo na pristup odvjetniku

Osumnjičeni imaju pravo razgovarati s odvjetnikom nasamo. Odvjetnik je neovisan od policije, koja osumnjičeniku može pomoći da s njim kontaktira.

U skladu sa zakonom, osumnjičeni imaju i sljedeća prava:

Neposredno nakon uhićenja i bez nepotrebne odgode osumnjičeni imaju pravo sami telefonski kontaktirati odvjetnika po svojem izboru, bez prisutnosti druge osobe.

Osumnjičeni imaju pravo na pristup odvjetniku u bilo kojem od sljedećih trenutaka, ovisno o tome koji od njih prije nastupi:

- prije ispitivanja koje provodi policija ili bilo koje drugo nadležno tijelo
- pravodobno prije dovođenja na sud
- tijekom istrage ili prikupljanja dokaza koje provodi policija ili bilo koje drugo nadležno tijelo
- bez nepotrebne odgode nakon oduzimanja slobode.

Pristup odvjetniku uključuje pravo:

- na privatni sastanak i kontakt s odvjetnikom koji ih zastupa, u bilo kojem trenutku
  - zatražiti prisustvo i sudjelovanje odvjetnika tijekom ispitivanja kako bi se osumnjičenicima dala pojašnjenja u vezi s postupkom koji slijedi i kako bi ih se savjetovalo o njihovim postupovnim pravima povezanim s ispitivanjem
  - zatražiti prisustvo odvjetnika tijekom istrage ili prikupljanja dokaza ako im je dopušteno imati odvjetnika koji je prisutan tijekom predmetnog ispitivanja.
- Policija se mora pridržavati povjerljivosti koja se odnosi na komunikaciju između osumnjičenika i njegova odvjetnika tijekom sastanaka, dopisivanja, telefonskih razgovora i svih ostalih dopuštenih oblika komunikacije između osumnjičenika i njihovih odvjetnika.

U svakom slučaju, popis imena i telefonskih brojeva svih odvjetnika upisanih u «registar odvjetnika koji se bave tom profesijom» mora biti dostupan osumnjičenicima odmah nakon uhićenja ili odmah nakon što su privedeni u policijsku postaju ako su uhićeni izvan nje.

Kad su zadržani na policiji, osumnjičeni imaju pravo u svrhu obrane u svakom trenutku održavati povjerljive sastanke sa svojim odvjetnikom u zatvorskom objektu u kojem se nalaze, na posebno određenom mjestu gdje ih ne vidi ili ne čuje nijedan policijski službenik, i pravo da tijekom razgovora od odvjetnika dobiju povjerljive pisane ili usmene upute.

Ako ne žele da ih zastupa odvjetnik, osumnjičeni o tome obavješćuju osobu koja je odgovorna za zatvorski objekt u pisanom obliku, popunjavanjem odgovarajućeg obrasca. Nadalje, osumnjičeni se obavješćuju da svako odricanje od prava na pristup odvjetniku može utjecati na učinkovitost njihove obrane.

Ako je osoba mlađa od osamnaest godina, ispitivanje se provodi u prisutnosti njezina odvjetnika. Osim toga, roditelji ili skrbnici maloljetnika imaju pravo biti prisutni tijekom razgovora s odvjetnikom maloljetnika.

Ako zbog duševne bolesti ili tjelesnog invaliditeta osumnjičenik ne može ostvariti svoje pravo kontaktiranja odvjetnika bez tuđe pomoći, to pravo može ostvariti uz pomoć i/ili u nazočnosti službenika državne medicinske i/ili socijalne službe, i to u najkraćem mogućem roku nakon uhićenja. Nadalje, ako osumnjičenik ne razumije svoja prava zbog duševne bolesti, ispituje se u nazočnosti svojeg odvjetnika.

Privremeno odstupanje od prava na pristup odvjetniku

Privremeno odstupanje od prava osumnjičenika na pristup odvjetniku nakon oduzimanja slobode, bez nepotrebne odgode, dopušteno je u iznimnim okolnostima i samo tijekom faze koja prethodi sudskom postupku, i to kad zbog zemljopisne udaljenosti nije moguće zajamčiti pravo na pristup odvjetniku. Nadalje, privremeno odstupanje od prava na pristup odvjetniku može se dopustiti, u iznimnim okolnostima, tijekom faze koja prethodi sudskom postupku i ako je to opravdano posebnim okolnostima predmeta, zbog jednog od sljedećih nužnih razloga:

- i. postoji hitna potreba za sprečavanjem ozbiljnih štetnih posljedica za život, slobodu ili fizički integritet osobe
- ii. postoji hitna potreba za neposrednim djelovanjem policije radi sprečavanja ozbiljne opasnosti za kazneni postupak.

Međutim, ta privremena odstupanja:

- i. moraju biti razmjerna i ne prelaziti ono što je potrebno
- ii. moraju biti strogo vremenski ograničena
- iii. ne smiju se temeljiti isključivo na vrsti ili težini navodnog kaznenog djela i
- iv. ne smiju narušavati cjelokupnu pravičnost postupka.

Ako osumnjičenicima nije dopušteno ostvariti prava u pogledu:

- i. pristupa odvjetniku nakon oduzimanja slobode, bez nepotrebne odgode
- ii. osobnih sastanaka i komunikacije sa svojim odvjetnikom i
- iii. prisustvovanja i sudjelovanja njihova odvjetnika tijekom ispitivanja i tijekom istrage ili prikupljanja dokaza, kad se prvi put pojave pred sudom ili na datum prve rasprave u svojem predmetu, mogu zatražiti od suda da ispita razloge zbog kojih im nije bilo dopušteno ostvariti ta prava.

Obavješćivanje treće strane o vašem uhićenju ili istražnom zatvoru / obavješćivanje vašeg konzulata ili veleposlanstva

Nakon uhićenja ili određivanja istražnog zatvora osumnjičenici obavješćuju policiju ako žele sami nekoga kontaktirati telefonom, tj. člana obitelji ili poslodavca, kako bi ga obavijestili o zadržavanju. U određenim slučajevima pravo obavješćivanja treće osobe o zadržavanju osumnjičenika može se privremeno ograničiti. U tim će slučajevima policija o tome obavijestiti te osobe.

Osumnjičenici koji su strani državljani obavješćuju policiju ako žele sami telefonom kontaktirati konzularno predstavništvo ili veleposlanstvo svoje države. Nadalje, policiju obavješćuju i ako žele kontaktirati službenika konzularnog predstavništva ili veleposlanstva svoje države. S tim u vezi, strani se državljani obavješćuju da odricanje od prava na obavješćivanje i kontaktiranje njihova konzularnog predstavništva ili veleposlanstva može utjecati na njih osobno.

U skladu sa zakonom, osumnjičenici imaju i sljedeća prava:

Neposredno nakon uhićenja i bez nepotrebne odgode te u nazočnosti policijskog službenika imaju pravo telefonski sami kontaktirati srodnika ili poslodavca ili drugu osobu po svojem izboru, a ako su mlađi od 18 godina, roditelja ili skrbnika, da ih obavijeste o svojem uhićenju te o tome u kojoj se policijskoj postaji ili zatvorskom objektu nalaze ili će biti zadržani u pritvoru.

Ako zbog duševne bolesti ili tjelesnog invaliditeta ne mogu ostvariti svoje pravo na kontakt s prethodno navedenim osobama, mogu ga ostvariti uz pomoć i/ili u nazočnosti službenika državne medicinske i/ili socijalne službe, i to u najkraćem mogućem roku nakon uhićenja.

Strani državljani isto tako imaju pravo bez nepotrebne odgode i što prije nakon uhićenja te u nazočnosti policijskog službenika sami telefonski kontaktirati konzularno ili diplomatsko predstavništvo države čiji su državljani u Republici Cipru da ih obavijeste o svojem uhićenju ili zadržavanju te o tome u kojoj se policijskoj postaji ili zatvorskom objektu nalaze ili će biti zadržani u pritvoru. Ako u Republici Cipru ne postoji nadležno konzularno ili diplomatsko predstavništvo, strani se državljani mogu obratiti Povjereniku za upravu i zaštitu ljudskih prava (ombudsmanu) Republike Cipra. Ako su državljani dviju ili više država, mogu odabrati konzularno predstavništvo ili diplomatska predstavništva koja žele obavijestiti o oduzimanju slobode i koja žele kontaktirati. Nadalje, ako to žele, imaju pravo kontaktirati, biti posjećeni, razgovarati i dopisivati se s navedenim tijelima te organizirati da ih ona zastupaju ako tijela u tom pogledu nemaju prigovora.

Ako zbog duševne bolesti očito ne mogu shvatiti ili biti obaviješteni da imaju prethodno navedena prava na kontakte ili ne mogu u potpunosti razumjeti svoje pravo na ostvarivanje tih prava, policijski službenik obavješćuje konzularno ili diplomatsko predstavništvo ili Povjerenika za upravu i zaštitu ljudskih prava (ombudsmana) Republike Cipra.

Isto tako, obavješćuje ih se da odricanje od prava na obavješćivanje i kontaktiranje trećih osoba, rodbine, poslodavca ili nadležnih konzularnih tijela može utjecati na njih osobno.

Ako zbog duševne bolesti očito ne mogu shvatiti ili biti obaviješteni da imaju pravo na kontakte ili ne mogu u potpunosti razumjeti pravo na ostvarivanje navedenih prava, policija odmah nakon uhićenja naziva rodbinu uhićenika kako bi je obavijestila o uhićenju te o tome u kojoj se policijskoj postaji ili zatvorskom objektu osoba nalazi ili će biti zadržana u pritvoru.

Privremeno odstupanje od prava na kontakt s rodbinom / osobom po vašem izboru / vašim poslodavcem

Pravo na kontakt osumnjičenika s rodbinom ili osobom po izboru ili s poslodavcem i pravo na obavješćivanje osoba koje vrše roditeljsku odgovornost (ako je riječ o osobi mlađoj od 18 godina) neće se odobriti odmah nakon uhićenja ako je to opravdano posebnim okolnostima predmeta, zbog jednog od sljedećih nužnih razloga:

- (a) postoji hitna potreba za sprečavanjem ozbiljnih štetnih posljedica za život, slobodu ili fizički integritet osobe ili
- (b) postoji hitna potreba za sprečavanjem nastanka značajne opasnosti za kazneni postupak te pod uvjetom da je odstupanje:
  - i. razmjerno i ne prelazi ono što je potrebno
  - ii. strogo vremenski ograničeno
  - iii. ne temelji se isključivo na vrsti ili težini navodnog kaznenog djela i
  - iv. ne narušava cjelokupnu pravičnost postupka.

Ako je to opravdano hitnom potrebom ili jednakovrijednim operativnim zahtjevima, osumnjičenicima se ne daje pravo da kontaktiraju treću osobu (rodbinu ili poslodavca ili drugu osobu po njihovu izboru) odmah nakon uhićenja.

Ako im nije dopušteno ostvariti prava da:

- i. obavijeste i kontaktiraju rodbinu ili osobu po svojem izboru ili poslodavca
- ii. obavijeste osobe koje vrše roditeljsku odgovornost o uhićenju osobe mlađe od 18 godina, osumnjičenici, kad se prvi put pojave pred sudom ili na datum prve rasprave u svojem predmetu, mogu zatražiti od suda da ispita razloge zbog kojih im nije bilo dopušteno ostvariti ta prava.

Ako se navedena privremena odstupanja primjenjuju na osobu mlađu od 18 godina, policija će bez nepotrebne odgode obavijestiti službe za socijalnu skrb, povjerenika za zaštitu dječjih prava i svako drugo tijelo nadležno za zaštitu i dobrobit djece o oduzimanju slobode maloljetnoj osobi.

iv. Koje je moje pravo na besplatnu pravnu pomoć?

Ako osumnjičenici nemaju dovoljno sredstava da ostvare svoje

pravo na pristup odvjetniku tijekom faze koja prethodi sudskom postupku, mogu to prijaviti policijskom službeniku odgovornom za ispitivanje nakon potpisivanja odgovarajućeg obrasca. Tad se osumnjičenicima daje popis s imenima i telefonskim brojevima odvjetnika zainteresiranih za pružanje usluga. Osumnjičenici potvrđuju primitak popisa. Policijski službenik obavješćuje odvjetnika kojeg osumnjičenici izaberu.

Ako žele da im se usluge odvjetnika pruže besplatno, osumnjičenici mogu podnijeti odgovarajući zahtjev sudu pred koji su izvedeni, a sud će ispitati njihov zahtjev.

v. Što je važno znati o sljedećem:

Pretpostavci nedužnosti

Svaka osoba koja je osumnjičena ili optužena za počinjenje kaznenog djela smatra se nedužnom sve dok se prema zakonu ne proglasi krivom.

Pravno načelo koje se odnosi na pretpostavku nedužnosti primjenjuje se na fizičku osobu u kaznenom postupku od trenutka kad je osumnjičena ili optužena za počinjenje kaznenog djela do okončanja postupka pravomoćnom sudskom odlukom.

Pravu braniti se šutnjom i pravo osobe da samu sebe ne izloži kaznenom progonu

Pri ispitivanju koje provodi policija ili drugo nadležno tijelo osumnjičenici ne moraju odgovarati na pitanja o navodnom kaznenom djelu. Isto tako, kad se traži davanje izjave ili odgovaranje na pitanja, osumnjičenici nisu

obvezni dostaviti dokaze ili dokumente ili dati informacije koje bi mogle dovesti do samoinkriminacije.

Teretu dokaza

Policija je odgovorna za prikupljanje dokaza na temelju kojih se izvan svake sumnje utvrđuju kaznena djela koja se istražuju. Optuženici imaju pravo dati vlastitu verziju činjenica te istražnim tijelima dati iskaz ili odgovor na optužnicu kojima se potvrđuje njihova verzija ili nedužnost.

vi. Koje su posebne zaštitne mjere za djecu?

Kaznena odgovornost

Osoba mlađa od 14 godina nije kazneno odgovorna ni za jedno djelo ili propust (glava 154., članak 14.) te ne može biti uhićena. Od nje se traži da se pojavi u policijskoj postaji u pratnji roditelja/skrbnika ako se njezina prisutnost smatra potrebnom.

2. Uhićenje

Kad je to moguće, treba izbjegavati uhićenje maloljetne osobe. Uhićenje maloljetne osobe mora se provesti u skladu sa zakonom i upotrijebiti samo kao krajnja mjera te imati najkraće moguće trajanje.

Kada je maloljetna osoba uhićena, primjenjuje se postupak uhićenja (navođenje informacija, sudskih pravila, pouka o pravima itd.).

Pri uhićenju moraju se uzeti u obzir dob, zrelost i ranjivost djece.

Nadalje, svaka odluka u vezi s uhićenjem djeteta trebala bi se temeljiti na najboljem interesu djeteta.

Djeca koja su uhićena obavješćuju se o postupcima koji će slijediti na razumljiv način s obzirom na njihovu dob i zrelost.

Lisice se ne smiju upotrijebiti, osim ako je to nužno i uzimajući u obzir uvjete utvrđene policijskim propisom 5/39.

Upotreba policijske palice dopuštena je samo u krajnjoj nuždi i pod uvjetima utvrđenima u policijskom propisu 5/38.

Pretragu tijela provodi policijski službenik istog spola.

Pravno zastupanje i druga prava

Obavješćivanje maloljetne osobe o pravu da sama, bez prisutnosti druge osobe, telefonski kontaktira odvjetnika po svojem izboru.

Obavješćivanje maloljetne osobe o pravu na besplatnu pravnu pomoć ako nema dovoljno sredstava.

Obavješćivanje maloljetne osobe o pravu da u prisutnosti policijskog službenika telefonski kontaktira svoje roditelje/skrbnike i obavijesti ih o uhićenju te o tome u kojoj se policijskoj postaji ili zatvorskom objektu nalazi ili će biti zadržana u pritvoru.

Roditelji/skrbnici obavješćuju se odmah. Kontaktiranje roditelja/skrbnika u svrhu obavješćivanja može se odgoditi i provesti u roku od 12 sati nakon uhićenja ako postoji osnovana sumnja da ostvarivanje prava na kontakt neposredno nakon uhićenja može:

- (a) dovesti do uništenja ili prikrivanja dokaza koji se odnose na razjašnjenje kaznenog djela ili
- (b) spriječiti uhićenje ili ispitivanje druge osobe povezane s kaznenim djelom ili dovesti do njezina bijega ili
- (c) dovesti do počinjenja drugog kaznenog djela ili do smrti ili tjelesne ozljede bilo koje osobe ili
- (d) dovesti do štete za interese sigurnosti Republike Cipra ili ustavni ili javni poredak ili do zlouporabe pravosudnog sustava.

Obavješćivanje roditelja/skrbnika maloljetnog djeteta koje provodi i policija (podredno) o uhićenju i zatvorskom objektu u koji se dijete (namjerava) smjestiti.

Unos odgovarajućeg zapisa u istražni spis.

Ako se to smatra potrebnim i u interesu maloljetnog djeteta, o uhićenju može biti obaviještena i služba za socijalnu skrb.

Ispitivanje

Službenik nadležan za istragu ne može započeti ispitivanje prije nego što su takve informacije navedene i/ili obavijesti dostavljene i prije nego što je maloljetno dijete na zahtjev ostvarilo bilo kakvo pravo na kontakt.

Osobe mlađe od 18 godina ispituju se u nazočnosti njihova odvjetnika.

Ako osoba koja se ispituje ne razumije ili ne govori jezik, ima pravo na pomoć tumača.

Ispitivanje se uvijek mora provoditi u skladu s odredbama zakona, sudskim pravilima i odgovarajućim policijskim propisima (PR 3/3, PR 3/4, PR 5/18).

Maloljetne osobe koje nisu u istražnom zatvoru ispituju se i njihove se izjave uzimaju u prisutnosti njihovih roditelja ili skrbnika.

Policija treba osigurati da se ispitivanje provede što prije, a u svakom slučaju u roku od 24 sata, tako da u pravilu nema potrebe tražiti od suda da odredi istražni zatvor (pismo Povjerenika za zaštitu dječjih prava od 11. 6. 2014.).

Uhićenje / ispitivanje / kazneni progon maloljetnih učenika

Uhićenja i ispitivanja maloljetnih učenika u prostorijama škole moraju se izbjegavati. Međutim, ako je to potrebno, policijski službenici moraju ići u školu obučeni u civilnu odjeću i u neobilježenom policijskom vozilu.

Uhićenje i ispitivanje moraju se provesti u prisutnosti ravnatelja škole, kojeg se o tome unaprijed obavješćuje (PR 5/18, stavak 6. točka (3)).

Kad je maloljetni učenik optužen, zamjenik povjerenika (*Astinomikos Diefthintis*) mora obavijestiti Ministarstvo obrazovanja i kulture samo onda kad je to prijeko potrebno i ako smatra da takva obavijest služi potrebama kaznene ili korektivne politike Republike Cipra i, naravno, uzimajući u obzir:

– prirodu kaznenog djela i pod uvjetom da navedena radnja služi u svrhu zaštite ostalih učenika / nacionalne garde (*ethnofrouri*)

– probleme s kojima se ciparsko društvo trenutačno suočava i

– posebne okolnosti svakog slučaja.

Zabranjeno je otkrivanje imena i/ili adrese škole i/ili fotografije ili bilo kakvih podataka koji mogu dovesti do identifikacije mlade osobe koja se pojavljuje pred sudom za maloljetnike (*Dikastirio Anilikon*), osim uz dopuštenje suda.

Uvjeti zadržavanja

Osim prava koja imaju svi zatvorenici (Zakon 163(I)/2005), pritvorenici mlađi od 18 godina imaju sljedeća dodatna prava u vezi sa zadržavanjem: Maloljetna djeca borave u ćelijama odvojenima od ćelija ostalih pritvorenika. Trebalo bi osigurati i da se maloljetne osobe u zajedničkim prostorijama ne susreću s odraslim zatvoreniciima.

Maloljetne osobe kojima je oduzeta sloboda moraju biti pritvorene u zatvorskim objektima posebno konstruiranim za osobe te dobi, u kojima su dostupne aktivnosti svojstvene za njihove potrebe i u kojima radi posebno obučeno osoblje. Takvi objekti moraju biti dovoljno veliki, dovoljno osvijetljeni i prozračeni, primjereno namješteni i dobro uređeni te moraju omogućiti odgovarajuće vizualne podražaje. Naposljetku, maloljetne osobe mogu u ćeliji držati odgovarajući broj osobnih stvari (Standardi CPT-a), osim ako se u vezi s tim pojave pitanja sigurnosti. Nadalje, u suradnji s drugim službama osigurava se da djeca svoje vrijeme provode na zdrav način (pismo Povjerenika za zaštitu dječjih prava od 7. studenoga 2014.).

Roditelji ili skrbnici maloljetne osobe imaju pravo biti prisutni tijekom razgovora s njezinim odvjetnikom.

Roditelji ili skrbnici maloljetne osobe moraju biti prisutni na svakom njezinu liječničkom pregledu, liječenju i liječničkoj kontroli.

Osoba odgovorna za pritvorsku jedinicu sve pritvorenike, njihove srodnike ili drugu osobu po njihovu izboru, a u slučaju pritvorenika mlađih od 18 godina njihove roditelje ili skrbnike, mora na jeziku koji razumiju obavijestiti da imaju pravo na posjete svaki dan u trajanju do najviše jednog sata u odvojenom prostoru pritvorske ustanove, u prisutnosti policijskog službenika.

vii. Koje su posebne zaštitne mjere za ranjive osumnjičenike?

Djeca se smatraju ranjivim osobama te se stoga na njih primjenjuju i posebne zaštitne mjere iz prethodnog odjeljka vi.

Za potrebe Zakona o pravima uhićenih i pritvorenih osoba (Zakon 163 (I)/2005), «**ranjiva osoba**» znači osumnjičenik ili optuženik koji nije u stanju razumjeti ili učinkovito sudjelovati u kaznenom postupku zbog svoje dobi, psihičkog ili fizičkog stanja ili invaliditeta.

Ako je uhićena osoba s duševnim smetnjama ili tjelesnim invaliditetom, **informacije** povezane s njezinim pravima koja proizlaze iz Zakona 163 (I)/2005 daju joj se **na jednostavnom i razumljivom jeziku**, uzimajući u obzir posebne potrebe takvih osoba.

U tom slučaju osiguravaju se usluge osobe koja može uhićeniku ili ostalim uključenim osobama dati odgovarajuće informacije na način koji oni razumiju s obzirom na svoju nesposobnost ili invaliditet.

Nadalje, uhićena osoba koja zbog duševne smetnje ili tjelesnog invaliditeta očito nije u mogućnosti ostvariti **prava na kontakt** kako je to predviđeno zakonom (Zakon 163 (I)/2005) ima pravo ostvarivati takva prava **uz pomoć i/ili u prisutnosti službenika državne medicinske i/ili socijalne službe**, a takva joj pomoć mora biti dostupna odmah nakon uhićenja i u svakom slučaju čim to postane moguće.

D. Koji su zakonski rokovi tijekom istrage?

Uhićenik za kojeg se sumnja da je počinio kazneno djelo dovodi se pred suca u roku od 24 sata od uhićenja ako ispitivanje povezano s kaznenim djelom zbog kojeg je uhićen nije završeno. To pojavljivanje pred sucem služi kako bi policija zatražila zadržavanje osumnjičenika na određeno vrijeme, koje ne može biti dulje od osam dana, a u slučaju produljenja naloga ukupno tri mjeseca.

Nakon isteka naloga za zadržavanje i ako ispitivanje i istražni postupci nisu završeni, policija sudu može podnijeti zahtjev za produljenje naloga za još osam dana, što se može ponoviti i nakon produljenja zadržavanja svakih osam dana na maksimalno razdoblje oduzimanja slobode od ukupno tri mjeseca.

Zadržavanje osumnjičenika najčešće se smatra potrebnim ako postoji opasnost da bi na slobodi mogao utjecati na svjedoke ili uništiti dokaze. Na policiji je teret dokaza sudu da su u dovoljnoj mjeri ispunjeni uvjeti za izdavanje naloga za zadržavanje.

E. Koje se mjere provode u pripremnoj fazi koja prethodi sudskom postupku, uključujući alternative istražnom zatvoru i mogućnosti transfera u matičnu državu (Europski nalog za nadzor)?

Sud koji je nadležan u kaznenim predmetima može u okviru svojeg diskrecijskog prava odrediti optuženiku istražni zatvor tijekom suđenja u njegovu predmetu. U skladu s člankom 48. Zakonika o kaznenom postupku (glava 155.), ovlast okružnog suda koji provodi skraćeni postupak ograničena je na razdoblje od najviše osam dana svaki put kad se predmet odgodi. Međutim, kod Vrhovnog suda ili porotnog suda ne postoji takvo ograničenje ovlasti za određivanje zadržavanja optuženika tijekom suđenja u njihovu kaznenom predmetu.

Člankom 157. stavkom 1. Zakonika (glava 155.) propisuje se da sud koji je nadležan u kaznenim predmetima može odobriti puštanje zatvorenika uz jamčevinu. Ako sud odluči pustiti optuženika na slobodu, ovlašten je to učiniti utvrđivanjem posebnih uvjeta i nalaganjem optuženiku da potpiše dokument koji se odnosi na jamčevinu. Navedena ovlast suda proizlazi iz odredbi članka 48. i članka 157. stavka 1. Zakonika o kaznenom postupku.

Uvjeti za prosljeđivanje sudske odluke o mjerama nadzora

Nadležno tijelo Republike Cipra odluku koju je donijelo o mjerama nadzora može proslijediti nadležnom tijelu za identifikaciju države članice u kojoj predmetna osoba ima zakonito i uobičajeno boravište kad navedena osoba, nakon što je obaviještena o mjerama, pristane na povratak u tu državu članicu.

Nadležno tijelo za izdavanje Republike Cipra može, na zahtjev te osobe, proslijediti odluku o mjerama nadzora nadležnom

tijelu države članice koja nije država članica u kojoj osoba ima svoje

zakonito i uobičajeno boravište, pod uvjetom da nadležno tijelo države članice u kojoj osoba nema zakonito i uobičajeno boravište pristaje na takav prijenos.

Nadležno tijelo za identifikaciju Republike Cipra pristaje proslijediti odluku o mjerama nadzora nad osobom koja nema zakonito i uobičajeno boravište u Republici Cipru samo ako je

navedena osoba na njezinu državnom području najmanje tri (3) mjeseca.

Nadležno tijelo za izdavanje u Republici Cipru porotni je ili okružni sud koji je nadležan u kaznenim predmetima i koji je nadležan za kazneno djelo ili je donio odluku o mjerama nadzora.

Nadležno tijelo za identifikaciju Republike Cipra s obzirom na odluke o mjerama nadzora druge države članice jest:

(a) okružni sud (*Eparchiako Dikastirio*) koji je mjesno nadležan na području na kojem boravi osoba za koju je druga država članica donijela odluku o mjerama nadzora

(b) okružni sud u Nikoziji (*Eparchiako Dikastirio Lefkosias*) ako je boravište predmetne osobe nepoznato ili ako predmetna osoba nema boravište u Republici Cipru.

Posljednji put ažurirano: 11/03/2024

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća država članica. Prijevod je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Moja prava tijekom suđenja

A. Gdje će se održati suđenje?

Ako se kazneni predmet odnosi na kazneno djelo ili kaznena djela za koje je propisana kazna zatvora do pet godina, suđenje se vodi na okružnom sudu (*Eparchiako Dikastirio*) (postupak vodi sudac pojedinac). Uz pisani pristanak glavnog državnog odvjetnika (*Genikos Eisaggeleas*) okružni sud može suditi za kazneno djelo za koje je propisana kazna zatvora dulja od pet godina.

Ako je za kazneno djelo propisana kazna zatvora dulja od pet godina, suđenje se vodi na porotnom sudu (sastavljenom od triju sudaca).

B. Može li se mijenjati kvalifikacija kaznenog djela? Ako je to moguće, koja su moja prava na informacije povezana s time?

Optužbe se mogu izmijeniti na početku ili tijekom suđenja. Članci 83., 84. i 85. Zakonika o kaznenom postupku, glava 155, propisuju postupak za izmjenu optužnice i prava optuženika.

- 83.-1.** Ako u bilo kojoj fazi suđenja sud na temelju dokaza odluči da optužnica ili optužnica podnesena porotnom sudu ima materijalnih ili formalnih nedostataka, može izdati nalog za izmjenu optužnice ili optužnice podnesene porotnom sudu, bilo njezinom preinakom ili zamjenom ili dodavanjem novih optužbi, ovisno o tome što smatra potrebnim da bi optužbe održavale činjenice u predmetu.
2. Ako se optužnica ili optužnica podnesena porotnom sudu izmijeni na takav način, nalog za izmjenu bilježi se u optužnici ili optužnici podnesenoj porotnom sudu i takvi se dokumenti upotrebljavaju za potrebe bilo kojeg povezanog postupka kao da su podneseni u izmijenjenom obliku.
- 84.-1.** Ako se optužnica ili optužnica podnesena porotnom sudu izmijeni kako je predviđeno člankom 83., sud odmah poziva optuženika da pred sudom iznese obranu i izjasni se je li spreman da mu se sud na temelju izmijenjene optužnice ili optužnice podnesene porotnom sudu.
2. Ako optuženik izjavi da nije spreman, sud ispituje istaknute razloge i, ako ocijeni da neposredni nastavak postupka vjerojatno neće negativno utjecati na obranu optuženika ili postupanje državnog odvjetnika u predmetu, može nastaviti suđenje kao da je izmijenjena optužnica ili optužnica podnesena porotnom sudu ona optužnica koja je izvorno podnesena.
3. Ako je izmijenjena optužnica ili optužnica podnesena porotnom sudu takva da neposredni nastavak suđenja može, prema mišljenju suda, negativno utjecati na optuženika ili državnog odvjetnika, sud može naložiti novo suđenje ili odgoditi suđenje za razdoblje koje smatra potrebnim.
4. Ako je optužnica ili optužnica podnesena porotnom sudu izmijenjena po nalogu suda nakon što je suđenje počelo, iskaz koji je već dan tijekom postupka može se upotrijebiti bez potrebe za novim saslušanjem, ali strankama je dopušteno ponovno pozvati svjedoke na davanje iskaza ili poslati nove pozive svim svjedocima koji su već svjedočili i ispitati ih ili ih unakrsno ispitati u vezi s izmijenjenom optužnicom.
- 85.-1.** Ako se može potvrditi samo dio optužnice ili optužnice podnesene porotnom sudu, a potvrđeni dio čini kazneno djelo, optuženik bez ikakvih izmjena optužnice ili optužnice podnesene porotnom sudu može biti osuđen za kazneno djelo koje je počinio kako je utvrđeno optužnicom.
2. Ako je osoba optužena za kazneno djelo, može biti osuđena za pokušaj počinjenja tog kaznenog djela bez potrebe za izmjenom optužnice ili optužnice podnesene porotnom sudu.
3. Ako se utvrdi da je osoba poduzela radnju s ciljem počinjenja kaznenog djela za koje je optužena i ako poduzimanje radnje s takvom namjerom čini kazneno djelo, navedena osoba može, ako još nije optužena za prethodno navedeno kazneno djelo, biti osuđena za navedeno kazneno djelo bez potrebe za izmjenom optužnice ili optužnice podnesene porotnom sudu.
4. Ako na kraju suđenja sud smatra da je svjedočenjem utvrđeno da je optuženik počinio kazneno djelo ili kaznena djela koja nisu obuhvaćena optužnicom ili optužnicom podnesenom porotnom sudu i da koja ne može biti osuđen bez prethodne izmjene optužnice ili optužnice podnesene porotnom sudu i da, ako bi bio osuđen za takva kaznena djela, optuženik ne bi bio podvrgnut strožoj kaznenoj sankciji od one koja bi se primijenila da je osuđen na temelju optužnice ili optužnice podnesene porotnom sudu i da se, stoga, na obranu optuženika ne bi utjecalo na negativan način, sud može naložiti da se optužba ili optužbe dodaju optužnici ili optužnici podnesenoj porotnom sudu u vezi s navedenim kaznenim djelom/djelima i o njima odlučuje kao da su takve optužbe dio prvobitne optužnice ili optužnice podnesene porotnom sudu.

C. Koja su moja prava u fazi suđenja?

i. Moram li prisustvovati suđenju? Pod kojim uvjetima mogu biti odsutan za vrijeme suđenja?

Pravo optuženika da bude prisutan na suđenju zajamčeno je odredbama članka 12. i 30. Ustava i odredbama članka 6. Europske konvencije o ljudskim pravima. Štoviše, optuženik je obavezan biti prisutan na suđenju, osim ako je njegova odsutnost obuhvaćena iznimkama predviđenima člankom 45. stavkom 1. i člankom 63. stavkom 3. Zakonika o kaznenom postupku, glava 155.

Članak 45. stavak 1.

Podrazumijeva se da sudac ili, za određene kategorije kaznenih djela, predsjednik okružnog suda (*Eparchiako Dikastirio*) može odrediti općim nalogom imenovanom tajniku (*Protokollitis*) da posebnim nalogom u pozivu oslobodi optuženika obveze osobnog pojavljivanja i

(a) omogućiti optuženiku kojeg zastupa odvjetnik da se pojavi i odgovori na optužbe (u tom se slučaju optuženik može pojaviti i odgovoriti na taj način).

Ako je optuženik optužen isključivo u svojstvu direktora ili tajnika trgovačkog društva i ako nije osobno optužen za bilo koje kazneno djelo, podrazumijeva se da ne mora osobno pristupiti sudu bilo radi očitovanja na optužbe ili u nekoj drugoj fazi, osim kad je predmet u fazi rasprave, ali ima pravo da ga zastupa odvjetnik

(b) dopustiti optuženiku, ako se želi izjasniti krivim, da pošalje navedeni odgovor sudu, koji je pečatom propisno ovjerio tajnik ili narednik (*lochias*) ili policijski službenik ili viši policijski službenik u skladu sa Zakonom o policiji ili službenik koji ovjerava isprave prema Zakonu o službenicima za ovjeravanje ili odvjetnik prema Zakonu o odvjetništvu koji u tu svrhu upotrebljava svoj osobni pečat na kojem su jasno naznačeni njegovo puno ime i adresa, ili načelnik općine (*koinotarchis*), zajedno s pozivom na koji se daje odgovor, a u tom se slučaju odgovor smatra priznanjem krivnje u svrhu postupka.

63.-1. Optuženik ima pravo biti prisutan na sudu tijekom cijelog suđenja pod uvjetom da se ponaša pristojno.

2. Ako se okrivljenik ne ponaša pristojno, sud po slobodnoj ocjeni može narediti da se udalji iz sudnice i ostane u pritvoru te nastaviti suđenje u njegovoj odsutnosti određivanjem

takvih mjera koje se prema mišljenju suda čine dovoljnim da optuženik bude obaviješten o svemu što se dogodilo tijekom suđenja i da pripremi svoju obranu.

3. Sud može, ako to smatra primjerenim, dopustiti optuženiku da ostane izvan sudnice tijekom cijelog suđenja ili njegova dijela pod uvjetima koje smatra primjerenima.

Na temelju ciparske sudske prakse suđenje se može održati u odsutnosti optuženika ako je to u interesu pravde.

ii. Koja su moja prava povezana s dostupnošću tumača i uvidom u prevedene dokumente?

Pravo na tumača zajamčeno je Ustavom i Zakonom o pravu na tumačenje i prevođenje tijekom kaznenog postupka (18 (I)/2014) iz 2014. Nadalje, pravo na tumača predviđeno je člankom 65. Zakonika o kaznenom postupku, glava 155.

Člankom 12. stavkom 5. točkama (a) i (e) Ustava propisuje se sljedeće:

Svaka osoba optužena za kazneno djelo ima najmanje sljedeća prava:

(a) da bude bez odgode i detaljno obaviještena na jeziku koji razumije o prirodnoj optužbi i razlozima za optužbe

(e) da ostvari pravo na besplatnu pomoć tumača ako ne razumije ili ne govori jezik koji se upotrebljava na sudu.

Člankom 30. stavkom 3. Ustava propisuje se da svaki optuženik ima pravo na besplatnog tumača ako ne razumije ili ne govori jezik koji se upotrebljava na sudu.

Zakon o pravu na tumačenje i prevođenje tijekom kaznenog postupka (18 (I)/2014) iz 2014. predviđa

Pravo na tumača

- 4.-1. Nadležno tijelo bez odgode organizira usluge tumačenja osumnjičeniku ili optuženiku koji ne govori i/ili ne razumije jezik na kojem se vodi kazneni postupak tijekom kaznenog postupka pred istražnim i/ili pravosudnim tijelima (među ostalim tijekom policijskog ispitivanja), tijekom svih sudskih rasprava i svih posrednih ročišta koja su nužna.
2. Pravosudno tijelo odgovorno za izvršenje europskog uhidbenog naloga, u skladu s člankom 11. Okvirne odluke Vijeća o Europskom uhidbenom nalogu i postupcima predaje između država članica Europske unije, osigurava pružanje usluga tumačenja bez odgode svakoj osobi koja to zatraži, a ne govori i/ili ne razumije jezik na kojem se vode povezani postupci.
3. Ako je to potrebno radi osiguranja poštenog suđenja, nadležno tijelo organizira usluge tumačenja kako bi se osigurala komunikacija između osumnjičenika, optuženika i/ili osobe koja je to zatražila i njihova odvjetnika ako je takva komunikacija izravno povezana s ispitivanjem i/ili raspravama tijekom kaznenog postupka i/ili izvršenjem europskog uhidbenog naloga i/ili podnošenjem žalbe i/ili drugim postupovnim zahtjevima, među ostalim zahtjevom za jamčevinom.
4. Na temelju ovog članka, tumačenje:
- (a) se omogućuje na materinjem jeziku osumnjičenika, optuženika ili osobe koja je to zatražila ili na bilo kojem drugom jeziku koji navedena osoba govori i/ili razumije i
- (b) prema potrebi uključuje dodatnu pomoć, poput upotrebe znakovnog jezika, kako bi se zadovoljile potrebe osumnjičenika, optuženika ili osoba koje su to zatražile, a koje imaju slušne i/ili govorne smetnje.
5. Nadležno tijelo provjerava na bilo koji način koji smatra primjerenim govori li i razumije li osumnjičenik, optuženik ili osoba koja je to zatražila jezik koji se upotrebljava u kaznenom postupku ili u postupku za izvršenje europskog uhidbenog naloga i treba li ta osoba pomoć tumača.
6. Usluge tumačenja, kako je predviđeno ovim člankom, moraju biti dovoljno kvalitetne da osiguraju pošteno suđenje, posebno osiguravanjem toga da osumnjičenik, optuženik ili osoba koja je to zatražila razumije za što je se tereti kako bi mogla ostvariti svoje pravo na obranu. U tu svrhu nadležno tijelo mora obratiti posebnu pozornost na posebnosti komunikacije uz pomoć tumača.
7. Prema potrebi, nadležno tijelo može organizirati pružanje usluga tumačenja uz upotrebu komunikacijskih tehnologija, na primjer videokonferencije, telefona i/ili interneta, izuzev ako je fizička prisutnost tumača potrebna kako bi se osiguralo pošteno suđenje.
8. Za potrebe bolje provedbe odredbi stavka 5. propisima se mogu odrediti postupak ili mehanizam za provjeru toga govori li i razumije li osumnjičenik, optuženik ili osoba koja je to zatražila jezik koji se upotrebljava u kaznenom postupku ili u postupku za izvršenje europskog uhidbenog naloga.

Pravo na prevođenje

- 5.-1. Kako bi se osiguralo da osumnjičenik ili optuženik može ostvariti svoje pravo na obranu i kako bi se osiguralo pošteno suđenje, nadležno tijelo u razumnom roku mora osumnjičeniku ili optuženiku koji ne razumije jezik koji se upotrebljava u odgovarajućem kaznenom postupku osigurati pisani prijevod svih bitnih dokumenata.
2. U svrhu ovog Zakona, bitni dokumenti uključuju:
- (a) u svim slučajevima nalog za uhićenje i/ili zadržavanje, optužnicu i sve sudske odluke i naloge koji se odnose na postupak i
- (b) bilo koji drugi dokument koji nadležno tijelo smatra bitnim bilo po službenoj dužnosti ili na obrazloženi zahtjev osumnjičenika ili optuženika ili odvjetnika osumnjičenika ili optuženika.
3. Nadležna tijela ne moraju dostaviti prijevod izvadaka bitnih dokumenata koji ne pridonose osumnjičeniku ili optuženiku u razumijevanju predmeta protiv njega.
4. Da bi se osiguralo pošteno suđenje, u postupcima izvršenja europskog uhidbenog naloga nadležno tijelo u razumnom roku dostavlja osobi koja to zatraži, a koja ne razumije jezik na kojem je europski uhidbeni nalog sastavljen ili na koji ga je prevela država članica izdavateljica, pisani prijevod tog dokumenta.
5. Neovisno o odredbama stavaka 1., 2. i 4., nadležno tijelo može umjesto pisanog prijevoda osigurati usmeni prijevod i/ili usmeni sažetak bitnih dokumenata, pod uvjetom da takav usmeni prijevod i/ili usmeni sažetak ne utječe na pravičnost postupka.
6. Osumnjičenik, optuženik ili osoba koja je to zatražila ima pravo odreći se prava na dobivanje pisanog i/ili usmenog prijevoda i/ili usmenog sažetka predviđenih ovim člankom ako se nadležnom tijelu dostave dovoljni dokazi:
- (a) da se navedena osoba prethodno konzultirala s odvjetnikom i/ili je na drugi način potpuno svjesna posljedica takvog odricanja i
- (b) da je odricanje zakonito i dobrovoljno.
7. Pisani i/ili usmeni prijevod i/ili usmeni sažetak predviđen ovim člankom osiguravaju se na materinjem jeziku osumnjičenika, optuženika ili osobe koja je to zatražila ili na bilo kojem drugom jeziku koji ta osoba govori i/ili razumije.
8. Pisani i/ili usmeni prijevod i/ili usmeni sažetak predviđeni ovim člankom moraju biti dovoljno kvalitetni da osiguraju pošteno suđenje, posebno osiguravanjem toga da osumnjičenik, optuženik ili osoba koja je to zatražila razumije za što je se tereti i da može ostvariti svoje pravo na obranu.
- Člankom 65. stavkom 1. Zakonika o kaznenom postupku, glava 155. propisuje se sljedeće:
- Ako se iskaz daje na jeziku koji optuženik ne razumije, a prisutan je na raspravi, tumač prevodi optuženiku na javnoj sudskoj raspravi iskaz na jezik koji optuženik razumije.
- Podrazumijeva se da se, ako optuženik ima branitelja, tumačenje može izostaviti uz njegov pristanak.
2. Ako se dokumenti podnose kao formalni dokazi, sud po slobodnoj ocjeni odlučuje da se prevedu u mjeri u kojoj njihov sadržaj smatra bitnim.

iii. Imam li pravo na odvjetnika?

- U skladu s člankom 12. Ustava propisuje se sljedeće:
- Svaka osoba optužena za kazneno djelo ima najmanje sljedeća prava:
- (c) da se brani osobno ili preko odvjetnika po svojem izboru ili, ako nema dovoljno sredstava za plaćanje odvjetnika, da joj se odredi besplatna pravna pomoć ako je to potrebno da pravda bude zadovoljena.
- Člankom 30. stavkom 3. Ustava isto se tako propisuje sljedeće:
- Svatko ima pravo na:
- (d) branitelja po svojem izboru i dobivanje besplatne pravne pomoći ako je to potrebno da pravda bude zadovoljena i u skladu sa zakonom.
- Isto tako, u skladu sa Zakonom o pravnoj pomoći, odnosno Zakonom 165 (I)/2002, ako su ispunjeni uvjeti koji su tamo navedeni, tijekom rasprave optuženik ima pravo na odvjetnika po svojem izboru i na besplatnu pravnu pomoć.

iv. Postoje li druga postupovna prava s kojima bih trebao biti upoznat? (npr. pojavljivanje osumnjičenika pred sudom)

Pojavljivanje optuženika pred sudom

- Ako se u skraćenom postupku optuženik ne pojavi u određeno vrijeme te nakon podnošenja dokaza da je sudski poziv uručen optuženiku, sud može započeti s raspravom i donijeti odluku u njegovoj odsutnosti ili, ako to smatra primjerenim, odgoditi raspravu i izdati nalog za uhićenje optuženika.
- Podrazumijeva se da sudac ili, za određene kategorije kaznenih djela, predsjednik okružnog suda (*Eparchiako Dikastirio*) može odrediti općim nalogom imenovanom tajniku (*Protokollitis*) da posebnim nalogom u pozivu oslobodi optuženika obveze osobnog pojavljivanja; i
- (a) omogućiti optuženiku kojeg zastupa odvjetnik da se pojavi i odgovori na optužbe (u tom se slučaju optuženik može pojaviti i odgovoriti na taj način)

(b) dopustiti optuženiku, ako se želi izjasniti krivim, da pošalje navedeni odgovor sudu, koji je pečatom propisno ovjerio tajnik ili narednik (*lochias*) ili policijski službenik ili viši policijski službenik u skladu sa Zakonom o policiji ili službenik koji ovjerava isprave prema Zakonu o službenicima za ovjeravanje ili odvjetnik prema Zakonu o odvjetništvu koji u tu svrhu upotrebljava svoj osobni pečat na kojem su jasno naznačeni njegovo puno ime i adresa, ili načelnik općine (*koinotarchis*), zajedno s pozivom na koji se daje odgovor, a u tom se slučaju odgovor smatra priznanjem krivnje u svrhu postupka.

Ako je optuženik optužen isključivo u svojstvu direktora ili tajnika trgovačkog društva i ako nije osobno optužen za bilo koje kazneno djelo, podrazumijeva se da ne mora osobno pristupiti sudu bilo radi očitovanja na optužbe ili u nekoj drugoj fazi, osim kad je predmet u fazi rasprave, ali ima pravo da ga zastupa odvjetnik.

Odgovaranje na optužbe

Kad je optuženik pozvan na davanje odgovora, može se ili ne mora izjasniti krivim ili dati određeni odgovor na optužbu, a sud mora zabilježiti njegov odgovor.

Određeni odgovor na optužbu uključuje sljedeće izjave:

(a) Izjava da sud pred kojim je optuženik pozvan da odgovori na optužbe nije nadležan i da je u odnosu na optuženika ili kazneno djelo za koje je on optužen nadležan drugi sud. Ako se taj navod prihvati, sud upućuje predmet na sud Republike Cipra koji je nadležan za počinitelja ili odgovarajuće kazneno djelo.

(b) Izjava da je optuženik prethodno osuđen ili oslobođen, ovisno o slučaju, na temelju istih činjenica za isto kazneno djelo

(c) Izjava da je optuženik pomilovan za navedeno kazneno djelo.

Ako sud odluči da tvrdnje nisu dokazane činjenicama na koje se optuženik poziva ili da su tvrdnje zapravo netočne, optuženik mora odgovoriti na optužbe.

Ako se optuženik izjasni da se smatra krivim, a sud ima dovoljno dokaza da je optuženik razumio prirodu svojeg odgovora, može postupiti kao da je optuženik osuđen sudskom presudom.

Ako optuženik ne prizna krivnju, sud nastavlja s raspravom. Ako optuženik odbije odgovoriti na optužbu ili ne odgovori odmah ili ne može odgovoriti zbog tjelesnog invaliditeta, sud nastavlja s postupkom kao da optuženik nije priznao krivnju.

D. Kaznene sankcije koje mogu biti izrečene

Okruzni sud odlučuje u skraćenim postupcima za kaznena djela za koja je zakonom propisana kazna zatvora do pet godina ili novčana kazna do 85 000 EUR, ili za kaznena djela za koja su propisane obje navedene kaznene sankcije.

Porotni sud (*Kakourgiotikeio*) odlučuje u postupcima za kaznena djela za koja je propisana kazna zatvora dulja od pet godina.

Posljednji put ažurirano: 11/03/2024

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća država članica. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Moja prava nakon suđenja

A. Imam li pravo podnijeti žalbu protiv odluke suda?

Osoba koju je porotni ili okružni sud proglasio krivim i osudio na bilo koju kaznu zatvora ili na plaćanje novčane kazne može se žaliti Vrhovnom sudu protiv osuđujuće presude ili kaznene sankcije.

B. Koji mi drugi pravni lijekovi stoje na raspolaganju?

Nije predviđeno pravo podnošenja tužbe protiv sudske odluke.

C. Koje su posljedice ako sam osuđen?

i. Kaznena evidencija

Sankcije koje je izrekao sud policija upisuje u Arhivu prethodnih osuđujućih presuda. Ukidanje kaznenih sankcija provodi se u skladu s odredbama Zakona o otpustu osuđenika (Zakon 70/1981). Otpust nije predviđen kad je riječ o doživotnim zatvorskim kaznama ili kazni zatvora duljoj od dvije godine.

ii. Izvršenje kaznene sankcije, transfer zatvorenika, uvjetne odluke i alternativne sankcije

Kazna zatvora izvršava se od dana donošenja odgovarajuće odluke. Međutim, i ako sud ne odredi drukčije, ona se može umanjiti za vrijeme koje je osoba bila zadržana prije suđenja prema odredbama ovoga Zakona.

Sud može naložiti da se odgodi izvršenje kazne zatvora koja nije dulja od tri godine, pod uvjetom da to opravdavaju sve okolnosti predmeta i osobne okolnosti optuženika.

Sud koji izdaje nalog kojim se odgađa izvršenje kazne zatvora može izdati uvjetni nalog kojim se osuđenik stavlja pod nadzor nadzornog službenika (skrbnika) na razdoblje koje ne prelazi razdoblje provedbe naloga (tri godine).

Posljednji put ažurirano: 11/03/2024

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća država članica. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.